

**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐ
และเงินบาทไทยต่อเงินหยวน**

**FACTORS AFFECTING EXCHANGE RATES OF THAI BAHT AGAINST THE US DOLLAR AND
THAI BAHT AGAINST THE YUAN**

สิทธิชัย ลีวิวัฒน์วงศ์¹ วลลพ ล้อมตะคุ¹ สุวดี วสินนิตวิวงศ์¹ ศุภานันท์ ตั้ง¹

กัญญาณัฐ ชิดชม¹ และ ปาลิตา คำยัน¹

¹คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

Sittichai Leewiwatwong¹ Wanlop Lomtak¹ Suwadee Wasinnitwong¹ Supanan Tung¹

Kanyanat Chidchom¹ and Palita Kamyam¹

¹School of Business and Communication Arts, University of Phayao

(Received: July 21, 2022; Revised: May 15, 2023; Accepted: July 4, 2023)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร (IBR) อัตราเงินเฟ้อ (INF) ดุลบัญชีเดินสะพัด (CA) มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (XUS) มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับจีน (XCN) มูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (IUS) และมูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับจีน (ICN) ที่มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และเงินบาทต่อเงินหยวน การศึกษานี้เป็นการวิจัยเอกสาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลแบบรายเดือนตั้งแต่ปี 2559 - 2563 รวมระยะเวลา 60 เดือน โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งแหล่งข้อมูล ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงพาณิชย์ โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยใช้หลักทางสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร (IBR) และมูลค่าการส่งออกสินค้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (XUS) มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และพบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร (IBR) มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร อัตราเงินเฟ้อ ดุลบัญชีเดินสะพัด มูลค่าการนำเข้าส่งออก อัตราแลกเปลี่ยน

ABSTRACT

The objectives of this study are to study economic factors such as interbank rate (IBR), inflation rate (INF), current account balance (CA), value of exports between Thailand and the United States (XUS), value of exports between Thailand and China (XCN), value of imports between Thailand and the United States (IUS), and the value of imports between Thailand and China (ICN) and identify their influence on THB exchange rate against the USD and CNY. We complied 60 months of secondary data from the Bank of Thailand and Thailand's Ministry of Commerce

collected between 2016-2020. Descriptive statistical analysis was performed on the compiled data to identify the maximum, minimum, mean, standard deviation, and regression coefficient.

The results showed that the interbank rate (IBR) and the value of exports between Thailand and the United States (XUS) influenced the exchange rate of THB against the USD. Likewise, the interbank rate (IBR) influenced the exchange rate of the THB against the CNY are statistically significant at a level of 0.05.

Keywords: Interbank Rate, Inflation, Current Account, Export Value and Imports Value, Exchange Rate.

บทนำ

ในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Rate) เป็นเครื่องมือหลักที่สำคัญสำหรับการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ ทั้งการค้าระหว่างประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศ การเก็งกำไร (Arbitrage) การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวและบริการ และการบริจาค เป็นต้น (บดีรินทร์ อึ้งทอง และอดิ ไทยานันท์, 2562) ประเทศหรือกลุ่มประเทศต่าง ๆ ในโลกล้วนมีเงินสกุลของตนเองหรือเงินสกุลหลักที่ใช้ในกลุ่มประเทศเป็นของตนเอง ซึ่งมีค่าเมื่อเทียบกับเงินสกุลอื่นนั้นแตกต่างกันไป ทำให้ต้องใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่กำหนดค่าเงินของประเทศ ในขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนมีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลาตามสภาวะเศรษฐกิจของประเทศหรือกลุ่มประเทศที่ใช้เงินสกุลนั้น ๆ ปัจจุบันค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับค่าเงินสกุลต่าง ๆ อยู่ที่ 33.70 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 5.32 บาท ต่อ 1 หยวน (ข้อมูลวันที่ 26 พฤศจิกายน 2564 จากธนาคารแห่งประเทศไทย) ทั้งนี้ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Rate) ไม่ได้มีค่าคงที่ตลอดเวลา โดยมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงในแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกันไป ซึ่งสามารถคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงได้จากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่มากกระทบ เช่น เศรษฐกิจภายในประเทศ เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า นโยบายการเงิน และนโยบายการคลัง รวมไปถึงการเมืองของแต่ละประเทศ โดย Liao และ Zhang (2021) ได้กล่าวถึงระบบอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rate) เอาไว้ว่า เป็นมูลค่าของสกุลเงินใดสกุลเงินหนึ่งที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนกับเงินตราอีกสกุลหนึ่ง โดยอัตราแลกเปลี่ยนนั้นมีองค์ประกอบหลักด้วยกัน 2 ส่วน คือ สกุลเงินท้องถิ่น และสกุลเงินต่างประเทศที่มักมีความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาผ่านปัจจัยในด้านต่าง ๆ

ในด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการลงนามกรอบความตกลงด้านการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Framework Agreement – TIFA) ในระหว่างการประชุมเอเปคที่ประเทศเม็กซิโก ไทยและสหรัฐฯ มีสนธิสัญญาไมตรีและการพาณิชย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2376 นับถึงปัจจุบันมีทั้งสิ้น 5 ฉบับ มีขอบเขตความร่วมมือครอบคลุมกว้างขวางทางด้านมิตรภาพ การพาณิชย์ และการเดินเรือ ครอบคลุมธุรกิจบริการทั้งหมด โดยในปี พ.ศ. 2563 การค้ารวมระหว่างไทยกับสหรัฐฯ มีมูลค่า 48.77 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และสหรัฐฯ เป็นคู่ค้าอันดับที่ 3 ของไทย สินค้าที่ไทยนำเข้าจากสหรัฐฯ 5 อันดับแรก ได้แก่ น้ำมัน ยานพาหนะ แผงวงจรไฟฟ้า อากาศยาน และสินค้าเกษตร เป็นต้น (สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงวอชิงตัน, 2564)

ในส่วนของการร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้า ได้กลายเป็นองค์ประกอบที่นับวันยิ่งมีความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีน โดยเฉพาะหลังจากที่จีนได้เริ่มดำเนินนโยบายเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจภายใต้การนำเข้าไปในด้านการค้า อีกทั้ง ทางการเงินก็ยังระบุด้วยว่า ไทย

ยังคงมีการลงทุนในจีนนับพันโครงการ โดยมีมูลค่าการลงทุนรวมนับพันล้านเหรียญสหรัฐฯ ขณะที่จีนมีการลงทุนในไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ เช่นกัน

ในปี พ.ศ. 2563 การส่งออกสินค้าของไทยคาดว่าจะขยายตัวได้ดีขึ้นเล็กน้อย จากที่ลดลงในปี พ.ศ. 2562 โดยมีปัจจัยสนับสนุนสำคัญได้แก่ (1) พัฒนาการของความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีนที่เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น หลังมีการบรรลุข้อตกลงทางการค้าระยะแรกอย่างเป็นทางการ จึงคาดว่าภาพรวมของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลกในระยะต่อไปน่าจะปรับตัวดีขึ้น (2) วัฏจักรอิเล็กทรอนิกส์ที่คาดว่าจะทยอยฟื้นตัว ส่วนหนึ่งมาจากการเริ่มใช้ระบบ 5G ในหลายประเทศโดยคาดว่าจะเริ่มเห็นคำสั่งซื้อและการผลิตปรับตัวดีขึ้นชัดเจนประมาณช่วงกลางปี (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563)

จากที่มาและปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินบาทไทยต่อเงินหยวน เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศไทยกับสหรัฐฯ และไทยกับจีนนั้น มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก และทั้ง 2 ประเทศถือว่าเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองที่มีความสำคัญที่เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศไทยและโลก ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกปัจจัยทางเศรษฐกิจที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินบาทไทยต่อเงินหยวน 7 ปัจจัย ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร อัตราเงินเฟ้อ ดุลบัญชีเดินสะพัด มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับสหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับจีน มูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ และมูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับจีน เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และค่าเงินบาทต่อหยวน โดยผลการวิจัยที่ค้นพบจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต่อนักลงทุนในการใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจด้านการลงทุนระหว่างประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร (IBR) อัตราเงินเฟ้อ (INF) ดุลบัญชีเดินสะพัด (CA) มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (XUS) และมูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (IUS) ที่มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร (IBR) อัตราเงินเฟ้อ (INF) ดุลบัญชีเดินสะพัด (CA) มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับจีน (XCN) และมูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับจีน (ICN) ที่มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร อัตราเงินเฟ้อ ดุลบัญชีเดินสะพัด มูลค่าการนำเข้า-ส่งออกระหว่างไทยกับสหรัฐฯ และมูลค่าการนำเข้า-ส่งออกระหว่างไทยกับจีน จากธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงพาณิชย์ ในปี พ.ศ. 2559-2563 ซึ่งวิธีดำเนินการศึกษามีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยสนใจศึกษา ประชากร คือ อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (THB/USD) และอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อเงินหยวน (THB/CNY) เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกา และ

ประเทศจีน ถือว่าเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองที่สำคัญของโลก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของโลก รวมทั้งเศรษฐกิจของประเทศไทยด้วย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นข้อมูลแบบรายเดือนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2563 รวมระยะเวลา 60 เดือน ซึ่งแหล่งข้อมูล ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงพาณิชย์ ใช้หาข้อมูลของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารอัตราเงินเฟ้อ ดุลบัญชีเดินสะพัด มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับสหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับจีน มูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ มูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับจีน อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อเงินหยวน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา สร้างความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และค่าเงินบาทต่อหยวน โดยแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา ใช้สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินบาทไทยต่อเงินหยวน โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระได้แก่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร (IBR) อัตราเงินเฟ้อ (INF) ดุลบัญชีเดินสะพัด (CA) มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (XUS) มูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (IUS) มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับจีน (XCN) และมูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับจีน (ICN) และตัวแปรตามได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวน เพื่อกำหนดค่าทางสถิติและหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในอดีตของตัวแปรทุกตัวที่กำหนดไว้ แล้วนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ ที่บ่งบอกลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรที่สนใจ ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) วิธีเก็บรวบรวมจะทำการเก็บข้อมูลโดยใช้ข้อมูลสถิติของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามทั้งหมดเป็นรายเดือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2563 รวมระยะเวลา 60 เดือน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลรายเดือนจาก ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงพาณิชย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้านี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวน

หลังจากนั้นทำการทดสอบปัญหา Multicollinearity โดยจะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หรือค่า r ไม่เกิน 0.8 (อินทัย ตรีวานิช, 2552) และเพื่อตรวจสอบว่าการแทนค่าตัวแปรในสมการพยากรณ์จะไม่เกิด Multicollinearity ผู้ศึกษาจะทำการทดสอบความสัมพันธ์กันโดยใช้ค่า Tolerance และ ค่า Variance Inflation Factor (VIF) โดยพิจารณาตามเกณฑ์ของ Hair et al. (2006) ที่ กำหนดไว้ว่าค่า Tolerance ต้องมีค่ามากกว่า 0.10 และ ค่า VIF ต้องมีค่าที่ไม่เข้าใกล้หรือเกิน 10 และผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า พบว่า ไม่มีตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์กันเองสูงเกิน ± 0.8 หรือไม่เกิด Multicollinearity

สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร อัตราเงินเฟ้อ ดุลบัญชีเดินสะพัด มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับสหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับจีน มูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ และมูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับจีน กับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อเงินหยวน ทำการวิเคราะห์โดยสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยมีสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ

$$USD = a + b_1IBR + b_2INF + b_3CA + b_4IUS + b_5XUS$$

โดยกำหนดให้

USD	= อัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ
A	= ค่าคงที่
B	= ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
CA	= ดุลบัญชีเดินสะพัด
IBR	= อัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร
INF	= อัตราเงินเฟ้อ
IUS	= มูลค่าการนำเข้าสินค้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ
XUS	= มูลค่าการส่งออกสินค้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ

สมการที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทต่อหยวน

$$CNY = a + b_1IBR + b_2INF + b_3CA + b_4ICN + b_5XCN$$

โดยกำหนดให้

USD	= อัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินบาทต่อหยวน
A	= ค่าคงที่
B	= ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
CA	= ดุลบัญชีเดินสะพัด
IBR	= อัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร
INF	= อัตราเงินเฟ้อ
ICN	= มูลค่าการนำเข้าสินค้าระหว่างไทยกับจีน
XCN	= มูลค่าการส่งออกสินค้าระหว่างไทยกับจีน

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร อัตราเงินเฟ้อ ดุลบัญชีเดินสะพัด มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับสหรัฐฯ และมูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร อัตราเงินเฟ้อ ดุลบัญชีเดินสะพัด มูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับจีน และมูลค่าการนำเข้าระหว่างไทยกับจีน มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทต่อหยวน

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินบาทไทยต่อเงินหยวน

ผลการศึกษาตามสมมติฐานที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ มีจำนวน 2 ตัว ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร (IBR) ($B=1.799$, $Sig.=0.034$) และมูลค่าการส่งออกสินค้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (XUS) ($B=-0.00004596$, $Sig.=0.035$) และ มีค่าคงที่ ($B=34.508$, $Sig.=0.000$) ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าความแปรปรวน (R^2) เท่ากับ 0.282 ซึ่งสามารถอธิบายตัวแปรอิสระได้เท่ากับ 0.282 หรือร้อยละ 28.20 เป็นไปในทิศทางเดียวกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตาม คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร (IBR) และมูลค่าการส่งออกสินค้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (XUS) สามารถอธิบายความผันแปรของอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ได้ร้อยละ 28.20 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 71.80 เกิดจากปัจจัยอื่น ๆ และสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบได้ดังนี้

$$USD = 34.508 + 1.799 IBR - 0.00004596 XUS$$

ผลการศึกษาตามสมมติฐานที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทต่อเงินหยวน มีจำนวน 1 ตัว ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร (IBR) ($B=0.366$, $Sig.=0.020$) และ มีค่าคงที่ ($B=5.061$, $Sig.=0.000$) ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าความแปรปรวน (R^2) เท่ากับ 0.208 ซึ่งสามารถอธิบายตัวแปรอิสระได้เท่ากับ 0.208 หรือร้อยละ 20.80 เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตาม คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร (IBR) สามารถอธิบายความผันแปรของอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทต่อเงินหยวน ได้ร้อยละ 20.80 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 79.20 เกิดจากปัจจัยอื่น ๆ และสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบได้ดังนี้

$$CNY = 5.061 + 0.366 IBR$$

จึงสามารถสรุปได้ว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร และมูลค่าการส่งออกสินค้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อเงินหยวน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินบาทไทยต่อเงินหยวน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้จากผลการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินบาทต่อหยวน พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร และมูลค่าการส่งออกสินค้าระหว่างไทยกับสหรัฐฯ มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินบาทต่อหยวน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชิดชนก จันทนตรี, พิษญา กาวีหะ และสันติชัย ศรีศา (2560) เรื่อง อิทธิพลและอธิบายช่องทางการส่งผ่านผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจ และการเมืองที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยน ที่พบว่า มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินเยน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมยศ อวเกียรติ และสิทธิพร ประวิตรุ่งเรือง (2557) เรื่องปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ เงินบาทต่อยูโร และเงินบาทต่อเยน ที่พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาเป็นคนละช่วงเวลา

อีกทั้ง งานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ดุลบัญชีเดินสะพัด อัตราเงินเฟ้อ มูลค่าการนำเข้าสินค้าระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกา มูลค่าการนำเข้าสินค้าระหว่างไทยและจีน และมูลค่าการส่งออกสินค้าระหว่างไทยกับจีน ไม่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินบาทต่อหยวน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของบินทร์ อึ้งทอง และอดิ ไทยานันท์ (2562) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทกับเงินหยวน ที่พบว่า อัตราเงินเฟ้อไม่ส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินหยวน และระยะยาวความแปรปรวนที่เกิดกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อเงินหยวน เกิดจากตัวมันเองมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินบาทต่อหยวน มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยที่พบว่า อัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระหว่างธนาคารมีผลต่อการผันแปรของอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทไทยกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินหยวน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร ควรดูแลให้อัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระหว่างธนาคารมีความเหมาะสมอยู่เสมอ

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ ควรเข้ามาควบคุม ดูแลอัตราแลกเปลี่ยนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้อัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพ และไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการและนักลงทุน ในการทำธุรกิจระหว่างประเทศ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยและสหรัฐฯ และเงินหยวนครั้งนี้ เพราะทั้ง 2 ประเทศถือว่าเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของโลก ซึ่งการวิจัยนี้เน้นการศึกษาอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินหยวนเท่านั้น โดยยังไม่ได้ศึกษาอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศที่สำคัญอื่น ๆ เช่น เงินเยน ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปอาจดำเนินการศึกษาผลกระทบระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยกับเงินตราต่างประเทศของประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ที่สำคัญของไทย เช่น อัตราเงินแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ เงินวอน เงินเยน ซึ่งเป็นอัตราแลกเปลี่ยนสำคัญที่มีผลต่อการนำเข้าและการส่งออก และมีผลต่อเศรษฐกิจของไทย

2) ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป อาจศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยน เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เงินทุนเคลื่อนย้าย ทุนสำรองระหว่างประเทศ รายได้ปฐมภูมิ และรายได้ทุติยภูมิ เป็นต้น เพื่อให้สามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยน ได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ชิดชนก จันทนตรี, พิษญา กาวีห และสันติชัย ศรีศา. (2560). ปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเมืองที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทย. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). ทิศทางเศรษฐกิจไทยปี2563 ชะลอตัวต่ำกว่าที่คาดและต่ำกว่าศักยภาพ.

สืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2564, จาก<https://www.bot.or.th/Thai/BOTMagazine/Pages/256301CoverStory.aspx>

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). อัตราแลกเปลี่ยนถั่วเหลืองที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ซื้อขายกับลูกค้า. สืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2564, จาก https://www.bot.or.th/thai/financialmarkets/_layouts/application/exchangerate/exchangerate.aspx
- บดินทร์ อึ้งทอง และอดิ ไทยานันท์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างค่าเงินบาทกับเงินหยวน. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงวอชิงตัน. (2564). ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจไทย-สหรัฐฯ. สืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://thaiembdc.org/th/เศรษฐกิจ-2/>
- สมยศ อวเกียรติ และสิทธิพร ประวัตรุ่งเรือง. (2557). ปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ เงินบาทต่อยุโร และเงินบาทต่อเยน. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
- อโนทัย ตรีวานิช. (2552). สถิติธุรกิจ. ขอนแก่น: สำนักพิมพ์ ขอนแก่นการพิมพ์.
- Hair J.F., Black W.C., Babin B.J., Anderson R.E. & Tatham R.L. (2006). *Multivariate data analysis*. (6th ed.). Pearson Prentice Hall: New Jersey
- Liao, G., & Zhang, T. (2021). *The hedging channel of exchange rate determination*. Available at SSRN 3612395.